

Số: 13/2022/QĐST-VDS

Hạ Long, ngày 16 tháng 11 năm 2022

**QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v: “Tuyên bố một người là đã chết”**

TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ HẠ LONG, TỈNH QUẢNG NINH

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán – Chủ tọa phiên họp: bà Phạm Ngọc An

Thư ký phiên họp: ông Nguyễn Văn Cảnh

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hạ Long tham gia phiên họp:
bà Vũ Thị Đoàn, bà Nguyễn Thị Ngọc Tú - chức danh: Kiểm sát viên.

Ngày 16 tháng 11 năm 2022, tại Trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Hạ Long mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 08/2022/TLST-VDS ngày 16 tháng 6 năm 2022, về việc “Yêu cầu tuyên bố một người là đã chết”, theo quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 16/2022/QĐST- DS ngày 03 tháng 11 năm 2022, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: anh Đinh Công Đ, sinh năm 1997, nơi cư trú: khu Y, phường Đ, thành phố H, tỉnh Quảng Ninh. Vắng mặt và có đơn đề nghị vắng mặt tại phiên họp

- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

1. Anh Đinh Văn T, sinh năm 1998; nơi cư trú: tổ 2, khu Y, phường Đ, thành phố H, tỉnh Quảng Ninh.

2. Ông Đoàn Quốc U, sinh năm 1941; nơi cư trú: tổ 1, khu Y, phường Đ, thành phố H, tỉnh Quảng Ninh.

3. Ông Đoàn Văn P, sinh năm 1960; nơi cư trú: tổ 1, khu Y, phường Đ, thành phố H, tỉnh Quảng Ninh.

4. Bà Đoàn Thị H, sinh năm 1963; nơi cư trú: tổ 1, khu 5, phường Đ, thành phố H, tỉnh Quảng Ninh

5. Bà Đoàn Thị Kỳ, sinh năm 1973; nơi cư trú: tổ 2, khu Y, phường Đ, thành phố H, tỉnh Quảng Ninh.

Đều vắng mặt và có đơn đề nghị vắng mặt tại phiên họp.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Bà Đoàn Thị L, sinh năm 1973, nơi cư trú cuối cùng: thôn Y, xã Đ, huyện H (nay là khu Y, phường Đ, thành phố H), tỉnh Quảng Ninh và ông Đinh Công T, sinh năm 1961 (đã chết năm 2006) có 02 con chung là Đinh Công Đ, sinh năm 1997 và Đinh Văn T, sinh ngày 10/6/1998. Sau khi sinh con thứ hai là Đinh Văn T được khoảng 20 ngày (tháng 7 năm 1998) thì bà L đã bỏ đi khỏi địa phương, từ đó cho đến nay không có tin tức gì.

Quá trình giải quyết việc dân sự và tại phiên họp, anh Đinh Công Đ giữ nguyên yêu cầu, đề nghị Tòa án tuyên bố bà Đoàn Thị L là đã chết.

Những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: anh Đinh Văn T, ông Đoàn Quốc U, ông Đoàn Văn P, bà Đoàn Thị H và bà Đoàn Thị K đều có nội dung trình bày thống nhất nêu trên, đến nay họ đều đồng ý với yêu cầu của anh Đ về việc đề nghị Tòa án tuyên bố bà Đoàn Thị L là đã chết.

Các tài liệu chứng cứ đương sự đã nộp: Đơn xin xác nhận (03 bản chính); Giấy khai sinh, căn cước công dân của Đinh Công Đ, Đinh Văn T (bản sao); Trích lục khai tử của ông Đinh Công T, bà Đoàn Thị M, ông Đoàn Văn P (bản sao); Căn cước công dân, sổ hộ khẩu của ông Đoàn Quốc U, ông Đoàn Văn P, bà Đoàn Thị H, bà Đoàn Thị K (bản sao)

Các tài liệu chứng cứ do Tòa án thu thập: Báo Nhân Dân (03 số), Hóa đơn giá trị gia tăng số 00000806 của Đài tiếng nói Việt Nam, Hóa đơn giá trị gia tăng số 00000551 của Trung Tâm truyền thông tỉnh Quảng Ninh; Đăng trên cổng thông tin của Tòa án; Biên bản xác minh tại khu Yên Cư, phường Đại Yên, thành phố Hạ Long.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hạ Long, tỉnh Quảng Ninh phát biểu ý kiến về việc tuân theo pháp luật trong quá trình giải quyết việc dân sự và việc giải quyết việc dân sự:

* Về tố tụng:

- Về việc chấp hành tố tụng của những người tiến hành tố tụng:

Đối với Thẩm phán: việc thụ lý, giải quyết việc dân sự đảm bảo đúng quy định tại Điều 48, 361, 384, 385 của Bộ luật Tố tụng dân sự. Tuy nhiên, sau 10 ngày kể từ khi hết thời hạn thông báo (thời hạn thông báo 04 tháng kể từ ngày đăng thông báo lần đầu tiên 02/7/2022), Tòa án nhân dân thành phố Hạ Long vẫn chưa mở phiên họp xét đơn yêu cầu là vi phạm quy định tại Điều 388, 392 Bộ luật Tố tụng dân sự (chậm 04 ngày);

Đối với Thư ký được phân công đã thực hiện đúng quy định tại Điều 51 Bộ luật Tố tụng dân sự.

- Về việc chấp hành tố tụng của những người tham gia tố tụng: người yêu cầu và những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đã thực hiện đầy đủ các quyền và nghĩa vụ của mình theo quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự.

* Về nội dung: căn cứ vào các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự, nhận thấy: bà Đoàn Thị L đã biệt tích 05 năm liền trở lên (từ năm 1998); gia đình và Tòa án đã áp dụng đầy đủ các biện pháp thông báo, tìm kiếm theo quy

định của pháp luật về tố tụng dân sự nhưng vẫn không có tin tức xác thực về việc bà L còn sống nên có căn cứ chấp nhận yêu cầu của anh Đinh Công Đáp.

Đề xuất:

Đề nghị Tòa án nhân dân thành phố Hạ Long căn cứ Điều 68, 71 Bộ luật Dân sự; Điều 388, 392 Bộ luật Tố tụng dân sự chấp nhận yêu cầu của anh Đinh Công Đáp về việc tuyên bố bà Đoàn Thị L đã chết.

Đối với vi phạm của Tòa án về thời hạn mở phiên họp xét đơn yêu cầu, đề xuất tổng hợp ban hành kiến nghị chung.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân thành phố Hạ Long nhận định:

[1] Về thẩm quyền giải quyết: việc dân sự yêu cầu tuyên bố một người là đã chết thuộc trường hợp quy định tại khoản 4 Điều 27 Bộ luật Tố tụng Dân sự. Người bị yêu cầu tuyên bố là đã chết có nơi cư trú cuối cùng tại thôn Y, xã Đ, huyện H (nay là khu Y, phường Đ, thành phố H) nên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân thành phố Hạ Long theo quy định tại điểm a khoản 2 Điều 35; điểm b khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tố tụng Dân sự.

[2] Về người có quyền yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Đoàn Thị L đã chết: anh Đinh Công Đ là con của bà Đoàn Thị L (thể hiện tại Giấy khai sinh của anh Đ). Như vậy, anh Đ là người có quyền yêu cầu Tòa án giải quyết việc dân sự yêu cầu tuyên bố bà Đoàn Thị L là đã chết theo quy định tại khoản 1 Điều 391 Bộ luật tố tụng Dân sự.

[3] Nội dung yêu cầu giải quyết việc dân sự:

Bà Đoàn Thị L bỏ nhà đi khỏi địa phương từ tháng 7 năm 1998, đến nay không có tin tức gì, mặc dù gia đình cũng đã thực hiện tìm kiếm bà L ở nhiều nơi nhưng không có kết quả.

Tại đơn xin xác nhận ngày 31/5/2022 tại Ủy ban nhân dân phường Đại Yên thể hiện: bà Đoàn Thị L, sinh năm 1973 hiện nay không có hộ khẩu thường trú và cũng không có mặt tại địa phương.

Tòa án nhân dân thành phố Hạ Long đã thực hiện xác minh, kết quả cụ thể như sau: Biên bản xác minh vào ngày 31/10/2022, tại khu Y, phường Đ, thành phố H thể hiện: bà Đoàn Thị L có chồng là ông Đinh Công T (đã chết năm 2006) sinh sống ở tại thôn Y, xã Đ, huyện H (nay là khu Y, phường Đ, thành phố H). Bà L đã bỏ đi khỏi địa phương từ tháng 7 năm 1998 đến nay không có tin tức xác thực về việc bà L còn sống hay đã chết.

Tòa án nhân dân thành phố Hạ Long đã ra Quyết định thông báo tìm kiếm thông tin về người bị yêu cầu tuyên bố là đã chết số 08/2022/QĐ-TA ngày 30/6/2022 và đã đăng thông báo tìm kiếm bà L trên Báo Nhân Dân (03 số liên

tiếp các ngày 02, 03, 04/7/2022), phát VOV2 Đài tiếng nói Việt Nam vào 17 giờ 30 phút các ngày 9, 10, 11/7/2022; Trung Tâm truyền thông tỉnh Quảng Ninh (đăng từ ngày 06/7/2022 đến ngày 15/7/2022); Đăng trên cổng thông tin của Tòa án. Hết thời hạn 04 tháng kể từ ngày đăng, phát thông báo lần đầu tiên (ngày 02/7/2022) vẫn không có tin tức gì của bà Đoàn Thị L.

Theo quy định tại điểm d khoản 1, khoản 2 Điều 71 Bộ luật Dân sự năm 2015 thì Tòa án ra quyết định tuyên bố một người là đã chết trong trường hợp: *“Biệt tích 5 năm liền trở lên và không có tin tức xác thực là còn sống; thời hạn này được tính theo quy định tại khoản 1 Điều 68 của Bộ luật này”*.

Khoản 1 Điều 68 Bộ luật Dân sự quy định: *“...nếu không xác định được ngày có tin tức cuối cùng thì thời hạn này được tính từ ngày đầu tiên của tháng tiếp theo tháng có tin tức cuối cùng; nếu không xác định được ngày, tháng có tin tức cuối cùng thì thời hạn này được tính từ ngày đầu tiên của năm tiếp theo năm có tin tức cuối cùng”*.

Bà Đoàn Thị L được xác định vắng mặt tại địa phương từ tháng 7 năm 1998 (không xác định được ngày có tin tức cuối cùng), như vậy căn cứ quy định nêu trên thì: ngày chết của bà Là được xác định là ngày 01/8/1998.

Nên việc anh Đinh Công Đ yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Đoàn Thị Là đã chết là có căn cứ, nên cần chấp nhận.

[4] Về lệ phí: căn cứ khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội, thì anh Đáp phải có nghĩa vụ chịu lệ phí dân sự sơ thẩm.

[5] Về quyền kháng cáo: các đương sự có quyền kháng cáo quyết định theo quy định của pháp luật.

[6] Về quyền kháng nghị: Viện kiểm sát có quyền kháng nghị Quyết định theo quy định của pháp luật.

[7] Xét đề nghị của đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hạ Long là có căn cứ, nên chấp nhận.

Vì các lẽ trên:

QUYẾT ĐỊNH:

Về áp dụng pháp luật: căn cứ khoản 4 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35; điểm b khoản 2 Điều 39; Điều 370, 371, 372, 391, 393 của Bộ luật Tố tụng Dân sự; khoản 1 Điều 68; điểm d khoản 1, khoản 2, khoản 3 Điều 71, Điều 72 Bộ luật Dân sự; khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc Hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của anh Đinh Công Đ, về việc yêu cầu Tòa án tuyên bố một người là đã chết đối với bà Đoàn Thị L:

Tuyên bố bà Đoàn Thị L, sinh năm 1973, nơi cư trú cuối cùng: thôn Y, xã Đ, huyện H (nay là khu Y, phường Đ, thành phố H), tỉnh Quảng Ninh đã chết, kể từ ngày 01/8/1998.

Khi quyết định của Tòa án tuyên bố một người là đã chết có hiệu lực pháp luật thì quan hệ về hôn nhân, gia đình và các quan hệ nhân thân khác của người đó được giải quyết như đối với người đã chết.

Quan hệ tài sản của người bị Tòa án tuyên bố là đã chết được giải quyết như đối với người đã chết; tài sản của người đó được giải quyết theo quy định của pháp luật về thừa kế.

3. Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: anh Đinh Công Đ phải chịu 300.000đ tiền lệ phí dân sự sơ thẩm, được trừ vào số tiền tạm ứng lệ phí đã nộp 300.000đ (ba trăm nghìn đồng) theo biên lai số 0000794 ngày 10/6/2022 của Chi cục thi hành án Dân sự thành phố Hạ Long.

4. Về quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có quyền kháng cáo quyết định trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hạ Long có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Ninh có quyền kháng nghị quyết định trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Quảng Ninh;
- VKSND Tp Hạ Long;
- Người yêu cầu;
- Người có QLNVLQ;
- UBND p Đại Yên, tp Hạ Long;
- Chi cục Thi hành án DS;
- Lưu;

THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN HỌP
(đã ký)

Phạm Ngọc An